

SERMA YE PİYASASININ TEŞVİKİ,
SINAÎ MÜLKİYETİN TABANA YAY-
GINLAŞTIRILMASI VE EKONOMİYİ
DÜZENLEMEDE ALINACAK TED-
BİRLER İLE 5422 SAYILI KURUM-
LAR VERGİSİ KANUNU, 213 SAYILI
VERGİ USUL KANUNU VE 3182 SA-
YILI BANKALAR KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKIN-
DA KANUN

Kanun No : 3332

Kabul Tarihi: 25.3.1987

(31.3.1987 gün ve 19417 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

GEREKÇESİ
KANUN TASARISI
VE KOMİSYON
RAPORLARI

Millet Meclisi S. Sayısı : 523

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

SERMAYE PİYASASININ TEŞVİKİ, SINAÎ MÜLKİYETİN TABANA YAYGINLAŞTIRILMASI VE EKONOMİYİ DÜZENLEMEDE ALINACAK TEDBİRLER İLE 5422 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNU, 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU VE 3182 SAYILI BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI VE PLAN VE BÜTÇE KOMİSYON RAPORU

*T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: K. K. Gn. Md.
18/101-2059/06695*

23.12.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.12.1986 tarihinde kararlaştırılan "Sermaye Piyasasının Teşviki, Sınai Mülkiyetin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiye Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bu Kanun ile sermaye piyasasının teşviki, sermayenin tabana yayılması ihracatın geliştirilmesi ve güç durumda bulunan anonim şirketlerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu hedefler doğrultusunda:

1. Ülkemiz ödemeler dengesinde en önemli kalem olan ihracatın dengeli ve sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi: Türk ihracatçılarının uluslararası ticarette payların artırılması girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması: Türk mallarının rekabet gücünün artırılması ve bunların yanında bugüne kadar genellikle kendi imkânlarıyla uluslararası ihaleleri başarıyla tamamlayan Türk müteahhitlerine yeni imkân ve güvenceler sağlayarak yeni bir atılım gücü verebilmek amacıyla uzunca bir süreden beri ihtiyaç hissedilen finansör ve garantör kurtuluş bu Kanunla faaliyete başlamış olacaktır.

Belirtilen amacın süratle gerçekleştirilmesi için Devlet Yatırım Bankasından varolan bankacılık tecrübe ve birikimlerinden de yararlanılarak, adı geçen Banka yeniden organize edilecektir.

Bankanın etkin ve aktif çalıştırılması amacıyla gerekli düzenlemeler Bakanlar Kurulunca yapılacaktır.

2. İşletme organizasyon zaafı veya finansman yetersizliği bulunan anonim şirketlerin, yeni den ekonomimize kazandırılmaları amaçlanmaktadır. Bu amaçla yapılan düzenlemede tarafların karşılıklı anlaşmalarıyla yeni bir sermaye ve yönetim kompozisyonu oluşturmalarına özen göster-

rilmiştir. Böylece, bankalar ile anonim şirketlerin aralarındaki borç ve alacak problemlerinin ekonomide muhtemel tıkanıklıkları önleyecek şekilde süratle çözülmesi öngörülmüştür.

Geçmişte finansmanını geniş ölçüde yabancı kaynaklara dayandırmış olan çoğu şirketler yükselen faiz hadleri ve artan özkaynak açıkları sonucu kâra geçememişler, otofinansman yaratamamışlar ve borç ödeme gücü kazanamamışlardır. Bu şirketler temettü dağıtamadıklarından, mevcut ortakların alakasını kaybetmişler, sermaye piyasasının gelişmesini olumsuz yönde etkilemişlerdir. Sonuçta büyük kuruluşlar Devlete ve bankalara olan borçlarını ödeyemez duruma düşmüşlerdir. Büyüyen bu borçlar ödenemez haldeyken, bankacılık sektörü yanında devlet hazinesinin de zarar göreceği muhakkaktır. Bu şirketlerin millî ekonomimiz üzerindeki yükünü kaldırıp ekonomiye faydalı hale getirmek üzere hazırlanan bu Tasarıyla, ekonomik tıkanıkların giderilmesi ve bu kuruluşların yeni bir yönetimle ekonomiye kazandırılmaları amaçlanmıştır.

Alternatif yatırım tutarları trilyonları aşan şirketlerin alacaklı bankalara olan borçlarının sermayeye dönüştürülmesi veya sermayeye dönüştürme ve borç ertelemenin birlikte yapılması yoluyla millî ekonomiye kazandırılmaları ilave istihdam ve gelir yaratacaktır.

Ayrıca, Kanunda öngörülen şartlarla amme borçları ve Sosyal Sigortalar Kurumunun alacakları da ertelenebilecektir. Bu tasarıyı öngörülen tedbirler alınmadığı takdirde, Bankaların ve Devlet alacaklarının tahsili de mümkün görülmemektedir.

3. Getirilen vergi teşvikleriyle aile şirketlerinin halka açılmaları cazip hale getirilmekte ve böylece sermayenin tabana yayılması teşvik edilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 — 11. — İhracatın teşviki ve Sermaye Şirketlerinin sermaye yapısının güçlendirilmesi ile ilgili maddelerdir.

MADDE 12. — Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesine eklenen 17 numaralı bent hükmüyle, Devlet Tahvili, Hazine bonoları ve gelir ortaklığı senetlerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar kurumlar vergisinden müstesna tutulmaktadır. Böylece Devlet tahvili ve Hazine bonoları ile gelir ortaklığı senetlerinin alım satım konusu olması vergi yoluyla teşvik edilmektedir.

Kanunun aynı maddesine eklenen bir fıkra ile da Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 12 ve 17 numaralı bentleriyle kurumlar vergisinden istisna edilmiş bulunan kazançlar malî kâr - zarar hesabına intikal ettirilmeyeceğinden, bu kazançların Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 39 uncu maddesiyle ilgilendirilmeyeceği ve hâsıllardan indirilmeyeceği hususuna açıklık getirilmektedir.

MADDE 13. — Bu madde ile kurumlar vergisi oranını belirleyen Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları yemden düzenlenmektedir.

Yapılan bu düzenlemeye göre, bir anonim şirketin halka açık anonim şirket sayılabilmesi için, aşağıdaki şartların hepsinin bir arada bulunması gerekmektedir;

- a) Hisse senetlerinin en az % 80'i nama yazılı olmalıdır;
- b) Sermaye yapısı ortaklar pay defterinden tespit edilebilmelidir.
- c) Ödenmiş sermayenin en az % 25'i herbirinin sermayedeki payları % 1'in altında olan 200'den fazla gerçek veya tüzelkişilere ait bulunmalıdır.

Fıkra metninde yer alan "... ödenmiş sermayelerinin en az % 25'inin herbirinin sermayedeki payları % 1'in altında olan 200'den fazla gerçek veya tüzelkişilere ait bulunması..." ifadesiyle, halka açık anonim şirketlerde anonim şirketin sermayesinin en az % 25'inin 200'den fazla gerçek ve tüzelkişi arasında dağılımı öngörülmekte; ancak bu dağılımın kendi içinde büyük den-

gesizlikler yaratmaması için de, söz konusu 200'den fazla gerçek veya tüzelkişiden herbirinin sermayedeki paylarının, anonim şirketin, toplam sermayesinin % l'inin altında olması şartı getirilmektedir.

Buna göre, hisselerinin en az % 25'ini halka arz etmiş şirketlerin kurumlar vergisi oranı % 40'a indirilecektir. Sermayesinin halka açık kısmı en az % 51'i geçen şirketlerin kurumlar vergisi oranı % 35'e; sermayesinin halka açık kısmı en az % 80 olan şirketlerin kurumlar vergisi oranı ise % 30'a indirilecektir.

Bu suretle % 46 olan kurumlar vergisi oram kademeli olarak % 30'a kadar indirilebilecektir.

Yapılan bu değişiklikle, sermayenin tabana yayılması amaçlanmakta ve bu yolla sermaye piyasasının gelişmesi teşvik edilmektedir.

MADDE 14. — Bu madde ile tam mükellef kurumların aktiflerine dahil gayrimenkul veya iştirak hisselerini satarak, bu satıştan doğan kazançlarını sermayelerine eklemeleri şartıyla, bu kazançların kurumlar vergisinden tümüyle istisna edilmesi öngörölmüş ve istisnadan yararlanma süresi 1989 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

İlk olarak 2970 sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununa getirilen bu değişiklik, olumlu sonuçlar vermiş ve işletmelerin bağılı değerlerinin nakte dönüşmesi yoluyla işletmelerin finansman sıkıntılarının giderilmesi büyük ölçüde sağlanmıştır.

Öngörölen değişiklikle, halen yıllara göre azalan oranda devam ederek 1988 yılı sonunda bitecek olan istisna hükmü 1989 yılı sonuna kadar uzatılmaktadır. Süre uzatımıyla birlikte, yıllara göre azalan oran esaslı da kaldırılmaktadır. Böylece, tam mükellef kurumların aktiflerine dahil gayrimenkul veya iştirak hisselerinin 31.12.1989 tarihinde kadar satılması ve doğan kazancın sermayeye eklenmesi halinde, bu kazançların tümünün vergiden istisna edilmeleri sağlanmaktadır.

Bir kurumun bu istisnadan yararlanabilmesi için önceki uygulamalarda olduğu gibi, gayrimenkul veya iştirak hisselerinin nakit veya nakit sayılan (Devlet tahvili, Hazine bonusu gibi...) bir kıymet karşılığında satılmış olması gerekmektedir.

MADDE 15. — Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 15 inci maddeyle bankaların vadesi geldiği halde ödenmemiş olan alacakları karşılığında borçlu anonim şirketlerin sermayelerinden pay almaları veya yeni sermaye koymak suretiyle işletmeye taze para girmesi vergi yoluyla teşvik edilmektedir. Böylece anonim şirketlerin ekonomiye katkılarının devam etmesi öngörölmüştür. Ayrıca madde metninde yer alan şartlarla muhtemel muvazaalı işlemlerin yapılmasının önlenmesi amaçlanmakta ve anonim şirket yönetimine yeni ortakların hakim olması sağlanmaktadır.

MADDE 16 — 19. — Diğer Vergi Kanunlarında yapılan değişikliklerle ilgilidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu maddeyle Kanunun 5, 6, 8 ve 15 inci maddelerinin 31.12.1989 tarihinde yürürlükten kalkacağı açıklanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun 13 üncü maddesiyle Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Yeniden düzenlenmesi öngörölen söz konusu fıkranın (a) bendi hükmüne dayanılarak Bakanlar Kurulunca yeniden belirlenecek vergi oranının, bu Kanunun 5 inci maddesine göre sermayesine iştirak edilen anonim şirketlerin 1.1.1987 tarihinden itibaren elde edecekleri kurum kazançlarına da uygulanacağı bu maddeyle düzenlenmektedir.

Ancak sözkonusu indirim nispet, 5 yıl süreyle uygulanacaktır.

MADDE 20. — Yürürlük maddesidir.

MADDE 21. — Yürütme maddesidir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYON RAPORU

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu
Esas No.: 1/817
Karar No.: 53

30.1.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 23.12.1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen "Sermaye Piyasasının Teşviki, Sınâî Mülkiyetin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomiyi Düzenlemede Alınacak Tedbirler ile 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve 3182 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 14, 22 ve 28 Ocak 1987 tarihlerinde yaptığı 86, 87 ve 88 inci birleşimlerinde ilgili Hükümet Temsilcilerinin de iştiraki ile görüşülüp incelendi.

Bilindiği gibi, ekonomik hayatta yer alan bazı şirketler geçmişte finansmanlarını geniş ölçüde yabancı kaynaklara dayandırmışlar ve zaman içerisinde yükselen faiz hadleri yanında özkaynakları da artıramamaları neticesinde kâra geçemedikleri gibi otofinansman da yaratmamışlardır. Bunun neticesi olarak kendi ortakları arasında bile itibar göremeyen sözkonusu bu şirketler, sermaye piyasasını olumsuz yönde etkilemişler ve sonuçta Devlete ve bankalara olan borçlarını da ödeyemez hale gelmişlerdir. Tabi bu durumdan bankacılık sektörü yanında, Devlet hazinesinin de zarar görmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Ayrıca; ülkemizin ödemeleri dengesinde büyük bir yer işgal ihracat konusuna gelince; halen kendi imkânları ile dış pazarlarda Türk mallarını satan ve kazandıktan uluslararası ihaleleri basan ile tamamlayan Türk iş adamlarına yeni imkân ve güvenceler sağlayarak yeni bir atılım gücü vermek amacıyla, yabancı ülkelerde mevcut olan örnekleri gibi, Devlet desteğinde sağlam, güvenilir bir finansör ve garantör kuruluşu da ihtiyaç duyulmaktaydı.

Tasan ile, işte bu ihtiyaçlara cevap vermek, sermaye piyasasının geliştirilmesi yanında sermayenin geniş tabana yayılmasını sağlamak ve güç durumda bulunan şirketleri, sermaye yapısını kuvvetlendirmek suretiyle yeniden ekonomimize kazandırmaya yönelik tedbirlerin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda tasarının sosyal ağırlıklı olduğu, sermaye piyasasının sağlıklı bir yapıya kavuşturulması ve ileride kendi kendine işleyen bir müessese haline gelmesi için gerekli düzenlemeleri öngörüldüğü, zor duruma düşen şirketlerin yeniden ülke ekonomisine kazandırılmasında büyük yarar olduğu ve dolayısıyla mevcut işçilerin açıkta kalmasını önleyerek az da olsa istihdam sorununun hallinde yardımcı olacağı, müteşebbis Türk İş adamlarının dış pazarlardaki girişimlerinin desteklenmesi amacıyla bir Devlet bankasının görevlendirilmesi kararının yerinde olduğu zira böylelikle ülkemizin ödemeler dengesinde önemli bir yer işgal eden ihracatımızın olumlu yönde etkileneceği görüşleri yanında tasarının kanunlaşması halinde bankaların anagörevleri dışında sanayicilik görevini de üstlenmesinin bankaların yükünün artmasına ve ileride zor duruma düşmelerine yol açabileceği, görevlendirilen Devlet Yatırım Bankasının ana sermayesinin bir kısmının bütçeden karşılanmasına rağmen Sayıştay denetimine tabi olmamasının mahsurlu olacağı ve tasarının bir yetki kanunu niteliğinde olduğu bu nedenle Anayasamızın 91 inci maddesine aykırı olduğu gibi görüşlerde ileri sürülmüştür.

Hükümet temsilci ise; hileli iflasların sözkonusu olamayacağını aksine iflas etmek durumundaki olan şirketlerin yeniden ekonomiye kazandırılacağı, bankaların batık durumdaki kredilerinin geri dönmesine yardımcı olacağını, devletin vergi ve prim alacağının gecikerek de olsa tahsil et-

me imkânının olacağını, Devlet Yatırım Bankasının denetlenmesinin Yüksek Denetleme Kurulunca yapılacağını bu nedenle denetimsizliğin sözkonusu olamayacağını ayrıca, tasarının bir maddesinde Bakanlar Kuruluna verilen yetkinin Anayasamızın 91 inci maddesi kapsamına girmedığı inancında olduklarını, zira birçok kanunda kaynakların yönlendirilmesinin Bakanlar Kurulu kararına bırakıldığı şeklinde açıklamalarda bulunmuştur.

Yapılan bu görüşmelerden sonra tasarının Anayasanın 91 inci maddesine aykırı olduğu ve önce "Anayasa Komisyonu"nda görüşülmesi gerektiği şeklinde verilen önergeye oylanarak reddedilmiştir. Daha sonra tasan ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yetki maddesi niteliğinde olması nedeniyle 2 nci maddenin de Anayasa aykırı olduğu ve öncelikle Anayasa Komisyonunda görüşülmesine ilişkin önergenin oylanarak reddedilmesinden sonra 2 nci madde Anonim Şirket haline getirilen Devlet Yatırım Bankasının üstlendiği görevler ve kuruluş şeklinde açıklık getirecek şekilde yeniden düzenlenmiş,

3 üncü madde de ".. fonlar." ibaresinden sonra yer alan "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" ibaresi, anılan Bankanın kuruluş Kanununun, yeni kurulacak bankaya reeskont, tahvil üzerine avans ve diğer yollardan gerekli kaynakları aktarmaya elverişli bulunduğu gerekçesiyle madde metninden çıkartılmış, bu madde ile Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinin Anayasaya aykırı düşeceği şeklindeki önerge ise reddedilmiş, 4 üncü madde, aynen kabul edilmiş,

5 inci madde ileride karşılaşılabilecek olayların daha geniş bir görüş açısıyla kavranabilmesi için sağlayacak yeni hükümlere ve alacaklı bankaların Anonim Şirketlerin sermayelerine iştiraklerini teşvik edici tedbirlere yer verecek şekilde yeniden düzenlenmiş,

6 nci maddenin başlığı madde metnine uygun şekle getirilmek ve yanlış anlamalara sebebiyet vermemesi amacıyla "Vergi ve Prim Borçlarının Ertelenmesi" şeklinde değiştirilmiş,

7 nci maddenin "b" bendinde ".. banka ile..." ibaresinden sonra, yer alan "doğrudan veya dolaylı yüzde birden fazla" ibaresi eklenmiş ayrıca kanunun uygulanması dolayısıyla kote edilecek hisse senetlerini çıkaracak anonim şirketlerde kârlılık şartının aranmayacağı hükmünü içeren yeni bir "c" bendi eklenmiş.

8 inci madde kazancın tamamının süresinde ödenmiş sermayeye dönüştürülmemesi halinde tahsil edilmesi gereken vergi ve harçların, satıcıdan tahsil edilmesi, ancak bu tahsilatın ödenmiş sermayeye isabet eden vergi ve harçlar indirildikten sonra hesaplanması esasıyla borçlu anonim şirket sermayesine, alacaklarını silmek suretiyle iştirak eden bankaların, tahakkuk etmemiş faiz alacaklarını da sermayeye dönüştürmelerine imkân sağlanmış ve bu faizlerin kurumlar vergisi ile gelir vergisi tevkifatı dışında bırakılması hususu yeniden düzenlenmiştir,

9, 10, 11, 12 ve 13 üncü maddeler aynen kabul edilmiş,

14 üncü maddesi tam mükellef kurumların aktiflerine dahil gayrimenkul veya iştirak hisselerini satarak, bu satışlardan doğan kazançlarını sermayelerine eklemeleri şartıyla, bu kazançların 1989 yılı sonuna kadar Kurumlar Vergisinden tümüyle istisna edilmesini öngörecektir şekilde yeniden düzenlenmiş.

15, 16 ve 17 nci maddeler aynen kabul edilmiş,

Tasanya 3182 Sayılı Kanunun 50 nci maddesinin 6 nci fıkrasını değiştiren yeni bir madde eklenmesi şeklindeki önerge 17 nci madde ile yakın ilgisi görülerek tasanya 18 inci madde olarak eklenmiş,

18 inci madde 19, 19 uncu madde de 20 nci madde olarak aynen kabul edilmiş.

Geçici 1 inci madde, 5 inci maddede yapılan değişiklikle paralellik arz edecek şekilde yeniden düzenlenmiş,

Geçici 2 nci madde, 5 inci maddeye göre sermayesini iştirak edilen Anonim Şirketlerin, iştirakin gerçekleştiği yıl başından 31.12.1991 tarihine kadar elde edecekleri kurum kazançlarının düşük oranda vergilendirilmesi konusuna açıklık getirecek şekilde yeniden düzenlenmiş,

20 nci madde 21 inci madde olarak ve 8 inci maddeye ilave edilen fıkra ile paralellik arz edecek şekilde yeniden düzenlenmiş,

Tasarının yürütmeye ilişkin 21 inci maddesi ise 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir. Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan

Başkanvekili

Sözcü

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

SERMA YE PİYASASININ TEŞVİKİ, SINAÎ MÜLKİYETİN TABANA YAYGINLAŞTIRILMASI VE EKONOMİYİ DÜZENLENMEDE ALINACAK TEDBİRLER İLE 5422 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNU, 213 SAYILI USUL KANUNU VE 3182 SAYILI BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Menkul kıymet edindirme:

MADDE 1 — 11. — İhracatın teşviki ve Sermaye Şirketlerinin Sermaye yapılarının güçlendirilmesi ile ilgili maddelerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Sermaye Piyasasının

Geliştirilmesiyle ilgili Diğer Kanunlarda Yapılan Değişiklikler:

MADDE 11. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunla değişik 7 nci maddesine aşağıdaki 20 ve 21 numaralı bent hükümleri eklenmiştir.

"20 Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı idaresi Başkanlığı ile Toplu Konut Fonu ve Kamu Ortaklığı Fonu."

Bu başkanlığın ve Fonların elde ettikleri kazançlar Gelir Vergisi Kanununa göre tevkifata tabi tutulmaz.

"21. Menkul Kıymetler Tanzim Fonu.

Bu Fon'un portföy işletmeciliğinden doğan kazançları Gelir Vergisi Kanununa göre tevkifata tabi tutulmaz."

MADDE 12. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunla değişik 8 inci maddesine aşağıdaki 17 numaralı bent hükmü ile aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"17. Devlet tahvili, Hazine bonosu ve gelir ortaklığı senetlerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar."

"Bu maddenin 12 ve 17 numaralı bentlerindeki istisna hükmünün uygulanmasında Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 39 uncu maddesi hükmü uygulanmaz."

MADDE 13 - 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurumlar Vergisi, bu Kanuna göre tespit olunan kurum kazancından % 46 nispetinde alınır. Bakanlar Kurulu bu vergi nispetini % 50 oranına kadar artırmaya veya Kanunda yazılı orana kadar indirmeye yetkilidir.

Bakanlar Kurulu, % 80'i nama yazılı olup, hisse senetleri borsaya kayıtlı bulunan ve sermaye yapısı ortaklar pay defterinden tespit edilen halka açık anonim şirketlerde vergi nispetini aşağıdaki şekilde indirebilir veya indirilmiş nispetleri birlikte veya ayrı ayrı en fazla 6 puana kadar artırabilir. Şu kadar ki, indirimli nispetlerin uygulanabilmesi için, aşağıdaki bentlerde tespit edilmiş şartların, ilgili hesap döneminin ilk altı ayında gerçekleşmesi şarttır. Şartların kaybedildiği hesap dönemi kazancına indirimli nispet uygulanmaz.

a) Anonim Şirketin ödenmiş sermayesinin en az % 25'inin, sermayedeki paylan % l'in altında olan 200'den fazla gerçek veya tüzelkişiy e ait olması halinde, vergi nispeti % 40'a;

b) Anonim Şirketin ödenmiş sermayesinin en az % 51'inin sermayedeki paylan % l'in altında olan 200'den fazla gerçek veya tüzelkişiy e ait olması halinde, vergi nispeti % 35'e;

c) Anonim şirketin ödenmiş sermayesinin en az % 80'inin, sermayedeki paylan % l'in altında olan 200'den fazla gerçek veya tüzelkişiye ait olması halinde, vergi nispeti % 30'a; indirilebilir.

MADDE 14. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunla değişik geçici 10 uncu maddesinin birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Tam mükellefiyete tabi kurumların iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin 1987, 1988 ve 1989 yıllarında satışından doğan kazançların tamamının kurum sermayesine ilave edilmesi, sermaye artırımı nedeniyle çıkarılacak yeni hisse senetlerinin nama yazılı olması ve Borsa'ya kote edilmesi şartıyla sermayeye eklenen bu kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır."

"Bu maddenin uygulanmasında doğan kazançlar şirket sermayesine eklenir. Ödenmemiş sermaye aynen kalır."

MADDE 15. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici 15 inci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 15. — Anonim şirketlerden alacağı olan bankaların alacaktan karşılığında sermayeden pay almalan ve gereğinde bu bankalarla birlikte üçüncü kişilerin bu şirkete yeni nakdî sermaye koymaları halinde, söz konusu anonim şirket ile bu şirketin kurum olan ortaklarının bu suretle elde edecekleri kazançlar aşağıda belirtilen şartlarla kurumlar vergisinden istisna edilir ve bu kazançlar Gelir Vergisi Kanunu gereğince tevkifata tabi tutulmaz.

a) Bankalar, üçüncü kişiler ve anonim şirket arasında sermayenin yeniden paylaşımında uzlaşmaya varılmış olması ve bu paylaşımın bu maddede belirtilen Kurulca uygun görülerek Karara bağlanmış olması;

b) Silinen alacakdan ve yeni konan nakdî sermayeden oluşan fonun, en geç Kurul kararının verildiği takvim yılı sonuna kadar anonim şirket sermayesine eklenmesi ve borçlu şirketin eski ve yeni pay sahiplerine hisse verilmesi;

c) Anonim şirketin hisse senetlerinin en az % 80'inin nama yazılı hale getirilerek, borsaya kote edilmesi;

d) Yeni pay sahiplerine verilecek hisse senetlerinin toplam sermaye içindeki payının % 51 veya daha fazla olması,

Gerekir.

Bu maddede belirtilen Kurul, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan ile Maliye ve Gümrük Bakanından oluşur ve kararları Başbakanın onayı ile tekemmül eder.

MADDE 16 — 19. — Diğer Vergi Kanunlarında yapılan değişikliklerle ilgilidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun 5, 6, 8 ve 15 inci maddeleri hükümleri 31.12.1989 tarihinde yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanununun 5 inci maddesine göre sermayesine iştirak edilen anonim şirketlerin 1.1.1987 tarihinden itibaren elde edecekleri kurum kazançtan, 5 yıl süreyle bu Kanununun 13 üncü maddesiyle değiştirilen Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca vergilendirilir.

Yürürlük ve yürütme:

MADDE 20. -Bu kanunun 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri 1.1.1987 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

T. Özal

23.12.1986

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

SERMAYE PİYASASININ TEŞVİKİ, SINAİ MÜLKİYETİN TABANA YAYGINLAŞTIRILMASI VE EKONOMİYİ DÜZENLEMEDE ALINACAK TEDBİRLER İLE 5422 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNU, 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU VE 3182 SAYILI BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1 — 10. — İhracatın teşviki ve sermaye şirketlerinin sermaye yapılarının güçlendirilmesi ile ilgili maddelerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Sermaye Piyasasının

Geliştirilmesiyle ilgili Diğer Kanunlarda Yapılan Değişiklikler :

MADDE 11 — 13. — Diğer Vergi Kanunlarında yapılan değişikliklerle ilgilidir.

MADDE 14. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunla değişik geçici 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Tam mükellefiyete tabi kurumların iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin 1987, 1988 ve 1989 yıllarında satışından doğan kazançların tamamının satışın yapıldığı yılda kurum sermayesine ilave edilmesi, anonim şirketler yönünden sermaye artırımını nedeniyle çıkarılacak hisse senetlerinin nama yazık olması ve en geç altı ay içinde borsaya kote ettirilmesi şartıyla sermayeye eklenen bu kazançlar, Kurumlar Vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, vadeli satış nedeniyle kazancın tamamının aynı yıl içinde ödenmiş sermayeye dönüştürülememesi halinde ödenen nakdî sermaye kadar istisnadan yararlanılır ve bu satıştan doğan kazançla ulaşıncaya kadar her yıl ödenen nakdî sermaye kurum kazancından indirilir. Satışın yapıldığı yılı takip eden ikinci yılın sonunda ödenmiş sermayeye dönüştürülemeyen kazanç için istisna uygulanmaz."

"Bu maddenin uygulanması dolayısıyla borsaya kote ettirilecek hisse senetleri için, hisse senetlerini çıkaran şirketin kârlılığı aranmaz. Türk Ticaret Kanununun 391 inci maddesinin bu suretle gerçekleştirilecek sermaye artırımına aykırı hükümleri uygulanmaz."

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir. MADDE

16 — 20. — Diğer Vergi Kanunlarında yapılan değişikliklerle ilgilidir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun 5 inci maddesinin (c), (h), (k), (m) ve (n) bentleri dışındaki hükümleri ile 6, 8 ve 15 inci maddeleri hükümleri 31.12.1989 tarihinde yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun 5 inci maddesine göre sermayesine iştirak edilen anonim şirketlerin, bu iştirakin gerçekleştiği takvim yılı başından 31.12.1991 tarihine kadar elde edecekleri kurum kazançları, bu Kanunun 13 üncü maddesiyle değiştirilen Kurumlar Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca vergilendirilir.

Yürürlük:

MADDE 21. — Bu Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri 1.1.1987 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

MADDE 22. — Tasarının 21 inci maddesi 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.